

Tájékoztató a mezőgazdasági és az általános csekély összegű támogatások odaítélésével összefüggésben bevezetett „egy és ugyanazon vállalkozás” fogalmának alkalmazásáról

I. EU-s és hazai jogszabály-változások

2014. január 1-jétől az 1535/2007/EK bizottsági rendeletet az *Európai unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a mezőgazdasági ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokról való alkalmazásáról szóló 1408/2013/EU bizottsági rendelet* (a továbbiakban: 1408/2013/EU bizottsági rendelet), az 1998/2006/EK bizottsági rendeletet az *Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló 1407/2013/EU bizottsági rendelet* (a továbbiakban: 1407/2013/EU bizottsági rendelet) váltotta fel. Az új szabályozás hazai alkalmazására az uniós jog fél éves átmeneti időszakot állapít meg, vagyis annak legkésőbb 2014. július 1-jétől meg kell történnie. Tekintettel arra, hogy az új szabályok a termelők számára sokkal több előnnyel járnak, mint amennyi többletkötelezettséget jelentenek, ezért a hazai alkalmazást 2014. március 28-tól vezetjük be az *agrár- és vidékfejlesztési állami támogatásokkal kapcsolatos egyes eljárási kérdésekről szóló 353/2012. (XII. 13.) Korm. rendelet* (a továbbiakban: Korm. rendelet) megfelelő módosításainak hatálybalépítésével.

Az új *csekély összegű* támogatásokra vonatkozó szabályozás fontosabb elemei:

- a) az egyéni három éves mezőgazdasági *csekély összegű* támogatási keret 7 500 euróról 15 000 euróra nő;
- b) a támogatási keretet az azonos irányítás alá eső vállalkozásokra együttesen kell alkalmazni („*egy és ugyanazon vállalkozás*”);
- c) a mezőgazdasági országos három éves *csekély összegű* támogatási keret is jelentősen emelkedik;
- d) a *csekély összegű* támogatást igénylő által igénybe vett általános-, halászati- és mezőgazdasági *csekély összegű* támogatásokat is össze kell számítani, ezek együttes összege nem haladhatja meg a 200 000 euró/3 évet;
- e) a *csekély összegű* támogatások esetén nem minősül kizáró oknak, ha egy vállalkozás nehéz helyzetben lévőknek minősül.

Jelen tájékoztató a *csekély összegű* támogatásokat igénylő vállalkozások részére az „*egy és ugyanazon vállalkozás*” minőségről szóló kötelező nyilatkozat megtételéhez nyújt gyakorlati segítséget.

Arról, hogy egy *csekély összegű* támogatás kedvezményezettje a támogatás szempontjából „*egy és ugyanazon vállalkozásnak*” minősül egy másik vállalkozással, vagy az érintettség hiányáról *csekély összegű* támogatás első igénylésekor kell nyilatkoznia (Korm. rendelet 11/A. § (1) és (2) bekezdései) tekintettel arra, hogy a jogszabályi rendelkezések alapján ez a támogatás igénybevételének feltétele. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy 2014. március 28-tól minden a Korm. rendelet szerinti, halászati támogatás kivételével agrár állami támogatásnak minősülő *csekély összegű* támogatást igénylő vállalkozásnak az első támogatásigénylése előtt egyszer a támogatást nyújtó szerv részére a nyilatkozatot meg kell tennie. Amennyiben az ügyfél egy és ugyanazon vállalkozásnak minősül és az erről szóló nyilatkozat megtételét, illetve az ehhez kapcsolódó változás-bejelentést, vagy az alkalmazott üzleti évre vonatkozó tájékoztatást elmulasztja, az a *csekély összegű* támogatásból történő kizárást, azaz az adott kérelem elutasítását eredményezi (Korm. rendelet 11/A. § (8) bekezdése).

Fontos, hogy a kedvezményezettnek az „*egy és ugyanazon vállalkozás*” minőség fennállásáról szóló nyilatkozatot csak abban az esetben kell megtennie, amennyiben a vele „*egy és ugyanazon vállalkozásnak*” minősülő vállalkozás a tárgyévben vagy azt megelőző két üzleti évben *csekély összegű* (de minimis) támogatást igénybe vett. Ellenkező esetben nemleges nyilatkozatot kell tenni.

Az MVH az általa vezetett csekély összegű nyilvántartási rendszerbe az „egy és ugyanazon vállalkozás”-nak minősülő kedvezményezetteket azok nyilatkozata alapján veszi nyilvántartásba.¹

Amennyiben a mezőgazdasági, vagy az általános *csekély összegű* támogatás szempontjából „egy és ugyanazon vállalkozásnak” minősülnek egyébként önálló jogalanyok/vállalkozások, úgy a támogatás a vállalkozások részére mezőgazdasági *csekély összegű* támogatás esetében együttesen megállapított **15 000 euró/3 év** keret összegéig, általános *csekély összegű* támogatás esetében pedig **200 000 euró/3 év** keret összegéig, de legfeljebb a Korm. rendelet 11. § (5) bekezdésében foglalt mértékig folyósítható.

Amennyiben a mezőgazdasági, vagy halászati *csekély összegű* támogatás szempontjából „egy és ugyanazon vállalkozásnak” minősülnek egyébként önálló jogalanyok/vállalkozások, úgy a támogatás a vállalkozások részére mezőgazdasági *csekély összegű* támogatás esetében együttesen megállapított **15 000 euró/3 év** keret összegéig, halászati *csekély összegű* támogatás esetében pedig **30 000 euró/3 év** keret összegéig, de legfeljebb a Korm. rendelet 11. § (5) bekezdésében foglalt mértékig folyósítható.

Amennyiben egy mezőgazdasági csekély összegű rendeletek hatálya alá tartozó mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével foglalkozó vállalkozás több – általános illetve halászati csekély összegű rendeletek alá tartozó – ágazatban vagy tevékenységi körben (mint például mezőgazdasági termékfeldolgozás, - forgalmazás, vadászati, erdészeti, halászati és akvakultúra területen) is végez tevékenységet, valamint az ilyen tevékenységeihez *csekély összegű* támogatásban is részesült, úgy a támogatásokat össze kell számítani és legfeljebb **200 000 euró/3 év** keret összegéig lehet az egyes *csekély összegű* támogatásokat folyósítani.

Az egy és ugyanazon vállalkozás által igénybe vehető csekély összegű támogatás kombinált keretösszege
(euró/3 év)

mezőgazdasági	halászati	általános	összesen
15 000	30 000		30 000
15 000		200 000	200 000
	30 000	200 000	200 000
15 000	30 000	200 000	200 000

II. Az Európai Unió jogának meghatározásai, fogalmai

Az I. pontban hivatkozott 1408/2013/EU bizottsági rendelet, illetve az 1407/2013/EU bizottsági rendelet preambuluma (4) bekezdése szerint az Európai Unió Működéséről szóló Szerződésben meghatározott versenyszabályok alkalmazásában vállalkozás minden egyes gazdasági tevékenységet végző jogalany, függetlenül jogállásától és finanszírozásának módjától.

Támogatás szempontjából vállalkozásnak minősül:

1) jogi személyek

- egyesület
- gazdasági társaságok (Kkt., Bt., Kft., Rt.)
- szövetkezet
- egyesülés
- alapítvány

¹ A csekély összegű támogatást tartalmazó intézkedésben való részvételre vonatkozó nyilatkozatra a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó alcímében meghatározottak alkalmazandóak.

2) természetes személyek

- mezőgazdasági őstermelő
- egyéni vállalkozó
- egyéni cég
- családi gazdálkodó
- családi gazdaság tagja
- egyéb, külön jogszabály alapján *csekély összegű* támogatásra jogosult természetes személy

Az 1408/2013/EU bizottsági rendelet, illetve az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 2. cikk 2. pontja értelmében „*egy és ugyanazon vállalkozás*”: valamennyi olyan vállalkozás, amelyek között az alábbi kapcsolatok legalább egyike fennáll:

- a) valamely vállalkozás **rendelkezik** egy másik vállalkozás részvényesei vagy tagjai **szavazati jogának többségével** (50%-ot meghaladó részesedés),
- b) valamely vállalkozás jogosult **kinevezni vagy elmozdítani** egy másik vállalkozás igazgatási-, irányítási- vagy felügyeleti **testülete tagjainak többségét**,
- c) valamely vállalkozás jogosult **meghatározó befolyást** gyakorolni valamely másik vállalkozás felett az utóbbi vállalkozással kötött szerződés alapján vagy az annak alapító okiratában vagy társasági szerződésében meghatározott rendelkezésnek megfelelően,
- d) valamely vállalkozás, amely részvényese vagy tagja egy másik vállalkozásnak, az adott vállalkozás egyéb részvényeseivel vagy tagjaival kötött **megállapodás szerint egyedül ellenőrzi** az említett vállalkozás részvényesei, illetve tagjai **szavazati jogának többségét**.

A fentiekben felsorolt kapcsolati formák bármelyikével **egy vagy több** másik **vállalkozáson** keresztül rendelkező vállalkozások is „*egy és ugyanazon vállalkozásnak*” minősülnek.

III. Az „egy és ugyanazon vállalkozás” fogalmának gyakorlati alkalmazása

III.1. A „kapcsolt vállalkozások” fogalmából levezetett meghatározás²

Az „*egy és ugyanazon vállalkozás*” fogalmának vizsgálata *az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény* (a továbbiakban: Art.) 178. § 17. pont a)-c) alpontja szerint **kapcsolt vállalkozás fogalmának szűkített használatával** történik. A kapcsolt vállalkozásban minden érintett jogi és természetes személynek a II. pont szerinti vállalkozásnak kell minősülnie.

Ennek megfelelően „*egy és ugyanazon vállalkozásnak*” minősülés szükséges feltétele:

- „**A**” vállalkozás és „**B**” vállalkozás, ha „**A**” vállalkozás a „**B**” vállalkozásban **közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik és viszont** (Art. 178. § 17. pont a)-b) alpont szerint),
- „**A**” vállalkozás és „**B**” vállalkozás, ha „**C**” vállalkozás **közvetlenül vagy közvetve „A” és „B” vállalkozásban többségi befolyással rendelkezik** (Art. 178. § 17. pont c) alpont szerint, kivéve a közeli hozzátartozón keresztül megvalósuló többségi befolyást).

Az *egy és ugyanazon vállalkozás* fennállása a felsorolt kapcsolatokból nem *ipso facto* jön létre, hanem további feltételek fennállása is szükséges:

² Az 1408/2013/EU bizottsági rendelet, illetve az 1407/2013/EU bizottsági rendelet preambuluma (4) bekezdése alapján **az „egy és ugyanazon vállalkozás” fogalmát a Bizottság a kis- és középvállalkozásoknak (kkv-k) a 2003/361/EK bizottsági ajánlásban és a 800/2008/EK bizottsági rendelet I. mellékletében foglalt „kapcsolt vállalkozások” meghatározásából vezette le** olyan módon, hogy a kapcsolt vállalkozás fogalom-meghatározásából kiemelte az EU Bíróság által alkotott precedens jogban (C-382/99) foglaltaknak megfelelő kritériumokat.

„A” vállalkozásnak csekély összegű (*de minimis*) támogatást kell igényelnie és „B” vállalkozásnak csekély összegű (*de minimis*) támogatást kellett igénybe vennie a tárgyévben vagy az azt megelőző két évben ahhoz, hogy „A” vállalkozásnak be kelljen jelentenie, hogy „B” vállalkozással egy és ugyanazon vállalkozásnak tekintendő.

A **többségi befolyás** megállapítása a *Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény* (a továbbiakban: Ptk.) 8:2. § (1)-(4) bekezdéseinek alkalmazásával történik.³ Ennek megfelelően csak a II. pontban feltüntetett vállalkozások által, közeli hozzátartozó (Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. pont) nélkül gyakorolt befolyások értendők ide.

Ennek megfelelően **többségi befolyásnak** minősül, ha egy vállalkozás (befolyással rendelkező) egy másik vállalkozásban **a szavazatok több mint felével vagy meghatározó befolyással** rendelkezik.

A befolyással rendelkező akkor rendelkezik egy jogi személyben **meghatározó befolyással**, ha annak tagja vagy részvényese, és

- a) jogosult e jogi személy vezető tisztségviselői vagy felügyelőbizottsága tagjai többségének megválasztására, illetve visszahívására; vagy
- b) a jogi személy más tagjai, illetve részvényesei a befolyással rendelkezővel kötött megállapodás alapján a befolyással rendelkezővel azonos tartalommal szavaznak, vagy a befolyással rendelkezőn keresztül gyakorolják szavazati jogukat, feltéve, hogy együtt a szavazatok több mint felével rendelkeznek.

A többségi befolyás **közvetett befolyás** útján is biztosítható. Közvetett befolyással rendelkezik a jogi személyben az, aki a jogi személyben szavazati joggal rendelkező más jogi személyben (köztes jogi személy) befolyással bír.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a jogi személyeknek a kapcsolt vállalkozási viszonyra vonatkozó, az Art. 23. § (4) bekezdés b) pontja szerinti, NAV felé történő bejelentési kötelezettsége nem azonos a *csekély összegű* támogatások igénylésekor a Korm. rendelet alapján keletkező nyilatkozattételi kötelezettséggel, hiszen a *csekély összegű* támogatást igénylő a támogatást nyújtó szervnek nyilatkozik arról, hogy mely egyéb vállalkozásokkal minősül „egy és ugyanazon vállalkozásnak”. A fentiek alapján fontos megjegyezni, hogy nem minden kapcsolt vállalkozás minősül „egy és ugyanazon vállalkozásnak”.

III.2. Gyakorlati példák az 1408/2013/EU bizottsági rendelet, illetve az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 4 kritériuma alapján megvalósuló „egy és ugyanazon vállalkozásokra”

A hazai gyakorlatban esetlegesen előforduló „egy és ugyanazon vállalkozásoknak” minősülő kapcsolatokat — melyek az előző pontban kifejtett további feltételekkel együtt értendők — a teljesség igénye nélkül az alábbi példákkal szemléltetjük.

III.2.1. Valamely vállalkozás rendelkezik egy másik vállalkozás részvényesei vagy tagjai szavazati jogának 50 %-ot meghaladó többségével

- a) Amennyiben egy **természetes személy** egyben egy **jogi személy** tagja / részvényese és rendelkezik a szavazati jogok többségével, úgy a természetes személy és a jogi személy **„egy és ugyanazon vállalkozásnak”** minősül.

³ „az egy és ugyanazon vállalkozás” meghatározásakor nem kell alkalmazni a Ptk. 8:2. § (5) bekezdés szerinti közeli hozzátartozók közvetlen és közvetett tulajdoni részesedésére vagy szavazati jogának egybeszámítására vonatkozó rendelkezését.

Pl₁: Egy őstermelő egy Kft-ben a szavazati jogok legalább 51%-ával rendelkezik.

Pl₂: Amennyiben egy egyéni vállalkozó egy Kft₁-ben 100% szavazati joggal rendelkezik, amely Kft₁ egy másik Kft₂-ben a szavazati jogok 30%-ával rendelkezik és az egyéni vállalkozó közvetlenül rendelkezik a Kft₂-ben további 35% szavazati joggal (azaz az egyéni vállalkozó mindösszesen 65% - tehát több, mint 50% - szavazati joggal rendelkezik a Kft₂-ben), úgy mindhárom szereplő „egy és ugyanazon vállalkozásnak” minősül. Az egyéni vállalkozó közvetett befolyással bír Kft₁-en keresztül Kft₂-re.

b) Amennyiben egy **jogi személy** egyben egy másik **jogi személy** tagja / részvényese és rendelkezik a szavazati jogok többségével, úgy mindkét jogi személy „**egy és ugyanazon vállalkozásnak**” minősül.

Pl₁: Kft₁ a Kft₂-ben a szavazati jogok 51%-ával rendelkezik.

Pl₂: Amennyiben Kft₁ és Kft₂ között a kapcsolatot egy harmadik vállalkozás (Nyrt.) teremti meg és az Nyrt. a szavazati jogok többségével a Kft₁-ben is és a Kft₂-ben is rendelkezik, úgy mindhárom vállalkozás „egy és ugyanazon vállalkozásnak” minősül.

Pl₃: Bt₁ és Bt₂ nem minősül egy és ugyanazon vállalkozásnak, tekintve, hogy tagjai nem tudnak a szavazati jogok többségével rendelkezni.

c) A **természetes személyek egymás közötti viszonyai** (pl. családi gazdálkodó és a családi gazdaság tagjai) nem minősülnek „egy és ugyanazon vállalkozásnak”, mivel közöttük az 1408/2013/EU bizottsági rendelet, illetve az 1407/2013/EU bizottsági rendeletben meghatározott 4 kritérium egyike sem értelmezhető.

Ellenpélda:

Ha egy, a II. pont alatt fel nem sorolt (vállalkozásnak nem minősülő) természetes személy (Tsz) Kft₁-ben és Kft₂-ben is rendelkezik a szavazati jogok több mint 50%-ával, akkor a Kft₁ és a Kft₂ nem minősül egy és ugyanazon vállalkozásnak, hiszen a szavazati jogok többségét birtokló Tsz önmagában nem vállalkozás, hanem befektető. Amennyiben Tsz a későbbiekben maga is *csekély összegű* támogatást igényel (vállalkozássá válik), akkor már mind a három személyt (Kft₁, Kft₂, Tsz) *egy és ugyanazon vállalkozásnak* kell tekinteni, és a támogatás igénylésekor Tsz-nek a megfelelő bejelentést meg kell tennie (első igénylés).

III.2.2. Valamely vállalkozás jogosult kinevezni vagy elmozdítani egy másik vállalkozás igazgatási-, irányítási- vagy felügyeleti testülete tagjainak többségét

Pl: Egy Kft. egy Nyrt-ben ugyan nem rendelkezik a szavazati jogok többségével, de vezető tisztségviselő, felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvényvel azonban igen, akkor a Kft. és az Nyrt. „*egy és ugyanazon vállalkozásnak*” minősül.

III.2.3. Valamely vállalkozás jogosult meghatározó befolyást gyakorolni valamely másik vállalkozás felett az utóbbi vállalkozással kötött szerződés alapján vagy az annak alapító okiratában vagy társasági szerződésében meghatározott rendelkezésnek megfelelően

Pl: Azon gazdasági társaság (uralkodó tag/ holdingtársaság) és az az Nyrt., illetve Kft. (ellenőrzött társaság), amely felett az uralkodó tag meghatározó befolyással rendelkezik és egységes üzleti céljaik megvalósítására uralmi szerződést kötnek, **elismert vállalatcsoportnak (konzern)** minősülnek. Az

uralmi szerződésben többek között rögzíthető, hogy az uralkodó tag jogosult az ellenőrzött társaság vezető tisztségviselőinek, felügyelő bizottsági tagjainak kinevezésére, visszahívására és díjazásuk megállapítására, továbbá, hogy az uralkodó tag az ellenőrzött társaság ügyvezetését utasíthatja. Az elismert vállalatcsoportban résztvevő vállalatok „*egy és ugyanazon vállalkozásnak*” minősülnek.

III.2.4. Valamely vállalkozás („A”), amely részvényese vagy tagja egy másik vállalkozásnak („B”), az adott vállalkozás („B”) egyéb részvényeseivel vagy tagjaival kötött megállapodás szerint egyedül ellenőrzi az említett vállalkozás („B”) részvényesei, illetve tagjai szavazati jogának többségét

Pl: Ha egy Kft. egy Nyrt-ben ugyan nem rendelkezik a szavazati jogok többségével, szavazat elsőbbségi részvénnyel azonban igen, akkor a Kft. és az Nyrt. „*egy és ugyanazon vállalkozásnak*” minősül.

Felhívjuk a figyelmét arra, hogy a jogértelmezés a jogalkalmazó mindenkori feladata és felelőssége, és az „*egy és ugyanazon vállalkozás*” definíciójának értelmezése kapcsán az állami támogatások felügyeletét ellátó Európai Bizottság ezen tájékoztató tartalmától eltérő megállapítást tehet. A *jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény*, valamint az Alkotmánybíróság korábbi határozatai alapján a minisztérium állásfoglalás kibocsátására nem jogosult, ezért fenti tájékoztatásban foglaltakra az ezen tájékoztató szerinti természetes és a jogi személyek jogvitájukban nem hivatkozhatnak, azaz nem használhatóak fel peres, vagy közigazgatási eljárás során sem állásfoglalásként, sem jogértelmezésként, sem pedig szakvéleményként.

A Vidékfejlesztési Értesítőt a Szerkesztőbizottság közreműködésével a Vidékfejlesztési Minisztérium szerkeszti.

A Szerkesztőbizottság elnöke: Dr. Bottlik Gyula

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth Lajos tér 11.

A Vidékfejlesztési Értesítő hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.kormany.hu/hu/vidékfejlesztési-minisztérium/> honlapon érhető el.

Felelős kiadó: Dr. Bottlik Gyula
